

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Vägnätsbyrån, I3

Beslutande
Minister
Christian Wikström

Föredragande
Trafikingenjör
Elin Roselius

Justerat
Omedelbart

Nr 4

Förstudie för in- och genomfartsvägar i norra Mariehamn
ÅLR 2023/657

Beslut

Beslöts att fastställa projektdirektiv för projektet Norra Mariehamn enligt bilaga I323E04.

Motivering

Landskapsregeringen tillämpar projektstyrning enligt PPS-modellen där projektdirektiv tillsammans med projektplan är viktiga styrdokument. Projektet avser i detta skede en förstudie avseende projektet Norra Mariehamn. Projektdirektivet ger ramarna för hur landskapsregeringen ska arbeta med projektet.

Bakgrund

Ålands landskapsregering är väghållare för landsvägar och bygdevägar, däribland landsväg nr 10 Västra Utfarten, landsväg nr 11 Västra Rondellen, landsväg nr 12 Sjukhusvägen, landsväg nr 20 Österleden och landsväg nr 21 Rökeri rondellen samt de anslutande huvudvägarna landsväg nr 1 Hammarlandsvägen, landsväg nr 2 Nya Godbyvägen och landsväg nr 3 Lemlandsvägen. Samtliga vägar utgör tillfartsvägar i norra Mariehamn.

Den senaste större ombyggnationen av en tillfartsväg ägde rum i slutet av 2000-talet, dessförinnan hade ingen ombyggnation skett sedan i mitten av åttiotalet. Under de år som förflutit sedan dess har trafiken ökat markant och ökar fortsättningsvis. För att utreda den nuvarande trafiksituationen och få förslag på åtgärder och dess verkningar är det därför nödvändigt att göra en förstudie för stadens norra tillfartsvägar som landskapet är väghållare över.

I Rökerirondellen finns därtill fyra stycken broar som behöver renoveras inom cirka fem år. Det är därför nödvändigt att även klargöra om broarna ska renoveras och kvarstå såsom de är idag eller om de ska byggas om.

Norra Mariehamn Skede Förstudie

Projektdirektiv Infrastrukturavdelningen

Godkännande av projektdirektiv och bilagor

Beställare/Projektägare:

Projektledare:

.....
Elin Roselius

.....
Jessica Dagert

Ålands Landskapsregering

1 Projektnamn/identitet

- Projektnamn: Förstudie Norra Mariehamn
- Diarienummer: ÅLR 2023/657
- Finansiering: Moment 976000 Infrastrukturinvesteringar

2 Bakgrund

Ålands landskapsregering är väghållare för landsvägar och bygdevägar, däribland landsväg nr 10 Västra Utfarten, landsväg nr 11 Västra Rondellen, landsväg nr 12 Sjukhusvägen, landsväg nr 20 Österleden och landsväg nr 21 Rökeri rondellen samt de anslutande huvudvägarna landsväg nr 1 Hammarlandsvägen, landsväg nr 2 Nya Godbyvägen och landsväg nr 3 Lemlandsvägen. Samtliga vägar utgör tillfartsvägar i norra Mariehamn.

Den senaste större ombyggnationen av en tillfartsväg ägde rum i slutet av 2000-talet, dessförinnan hade ingen ombyggnation skett sedan i mitten av åttiotalet. Under de år som förflutit sedan dess har trafiken ökat markant och ökar fortsättningsvis. För att utreda den nuvarande trafiksituationen och få förslag på åtgärder och dess verkningar är det därför nödvändigt att göra en förstudie för stadens norra tillfartsvägar som landskapet är väghållare över.

I Rökerirondellen finns därtill fyra stycken broar som behöver renoveras inom cirka fem år. Det är därför nödvändigt att även klargöra om broarna ska kvarstå såsom de är idag eller om de ska byggas om.

Trafikutredning 2017

Ålands Landskapsregering Ålands lät år 2017 genomföra en trafikutredning gällande de norra infarterna till Mariehamn. Utredningen omfattar landsvägarna 1,2 och 3 samt de båda infartsvägarna Västra Utfarten och Österleden. De aktuella vägarna knyts samman i två cirkulationsplatser Sjukhusrondellen och Rökerirondellen. Uppdraget omfattade att genomföra en nulägesanalys samt att ta fram lösningsförslag för att förbättra fordonstrafikens framkomlighet och säkerställa god trafiksäkerhet för den korsade lätta trafiken. Slutsatsen från utredningen är att det finns mindre åtgärder som kan utföras på kort sikt samt att det finns behov av kapacitetshöjande åtgärder. Det krävs dock vidare kapacitetsanalyser som omfattar trafikflöden för timtrafik och riktningandelar för att klargöra behov av åtgärder.

3 Effektmål

Effektmålen har tagits fram fristående från vad som har framkommit i arbetet med tidigare trafikutredningen och är allmänt hållna. Effektmålen beskriver vad landskapsregeringen som väghållare på lång sikt önskar uppnå med projektet och avspeglar landskapsregeringens generella målsättning för vägnätet.

Effektmålet för projektet Norra Mariehamn är;

1. Tillgodose landskapets behov av transportinfrastruktur på lång sikt genom att minska begränsningar i trafiknätet för att på så sätt bibehålla och förbättra förutsättningarna för tillväxt och utveckling för hela Åland. Målet mäts genom att följa upp trafikmängder och andel köbildning.
2. Skapa förutsättningar för en hållbar och attraktiv kollektivtrafik genom att förbättra framkomligheten för detta trafikslag. Målet följs upp genom att följa upp restider för kollektivtrafiken.
3. Förbättra framkomligheten för tunga transporter genom att skapa möjligheter för alternativa transportleder norr om Mariehamn. Målet följs upp genom att följa upp restider för den tunga trafiken på specifika rutter.
4. Höja trafiksäkerheten på vägförbindelsen för alla trafikanter genom att planera projektet utgående från god standard för trafiksäkerheten enligt VGU2020. Målet mäts genom att följa upp hur standarden för trafiksäkerheten tillämpats i planeringsskedet.
5. Att transportlederna upprätthåller jämbördig tillgänglighet och förutsättningar till jämbördig samhällsservice för kommunerna. Målet följs upp genom återkoppling med berörda kommuner och förändrade restider.
6. I projekteringsskedet är målsättningen att verka för att hitta minst tre optimeringsinsatser som minskar projektets negativa klimatpåverkan. Optimeringen av konstruktioner och vägar planeras att uppnås genom att minska materialåtgång och genom medvetna materialval. Målsättningen mäts i antalet optimeringsinsatser med gynnsam klimatpåverkan för projektet.

Mätning av effektmålen sker genom att följa upp:

- Restider
- Andel trafikolyckor
- Andel tung trafik
- Andelen som nyttjar kollektivtrafiken

4 Projektets omfattning

Syftet med förstudien

Syftet med förstudien är att redovisa vilka risker och problem som finns för vägsträckan ur följande perspektiv;

- Trafiksäkerhet
- Framkomlighet och kapacitet

- Attraktionskraft i kommunen
- Miljö och klimat

Omfattning

Samhällsutvecklingen har medfört att trafiken på dessa platser har ökat och förändrats. Detta har lett till problem med framkomlighet och trafiksäkerhet. Det senare är huvudsakligen en följd av att nuvarande trafiklösningar inte längre är anpassade till dagens trafikflöden.

Syftet med projektet är att säkra effektiva och trafiksäkra kommunikationer. Detta sker genom att på ett hållbart sätt uppgradera och anpassa berörda vägars trafikstandard till nuvarande och kommande kommunikationsbehov. Fokus ligger på trafiksäkerhet, kollektivtrafik och framkomlighet, för alla för att uppnå långsiktiga och varaktiga trafiklösningar. Därtill kommer behovet av en ringled runt Mariehamn, som binder ihop landsväg nr 1, 2 och 3, utredas.

5 Underlag

- Trafikutredning Norra Mariehamn. Slutrapport daterad 1.7.2017.

6 Kontaktpersoner

Yvonne Österlund, Avdelningschef, ÅLR
Lennart Nord, Byråchef, Vägnätsbyrån, ÅLR
Elin Roselius, Trafikingenjör, Vägnätsbyrån, ÅLR

7 Tidsplan och kalkyl för förberedelserna

Åtagande t o m	Tidpunkt	BP	Kalkyl utlägg
BP1		<ul style="list-style-type: none">• Projektdirektiv framtaget och fastställt	
BP2		<ul style="list-style-type: none">• Underlag för avrop konsult framtaget• Preliminär projektplan framtagen• Förslag på process, budget och tidplan för fortsatt projekt presenterad• Underlag för projektering kontrollerat	
BP3		Projektplan godkänd	
BP3		Start av förstudie	
BP4		Risikanalys	

8 Projektmål, krav och önskemål

8.1 Resultat

Projektet

Tillgodose landskapets behov av transportinfrastruktur på lång sikt genom att minska begränsningar i trafiknätet för att på så sätt bibehålla och förbättra förutsättningarna för tillväxt och utveckling för hela Åland. Skapa förutsättningar för en hållbar och attraktiv kollektivtrafik genom att förbättra framkomligheten för detta trafikslag. Förbättra framkomligheten för tunga transporter genom att skapa möjligheter för alternativa transportleder norr om Mariehamn. Höja trafiksäkerheten på vägförbindelsen för alla trafikanter. Bibehålla jämbördig tillgänglighet och förutsättningar till jämbördig samhällsservice för kommunerna. Arbeta för en minskad klimatpåverkan.

Förstudien

Målet med förstudien är att utföra nödvändiga inventeringar och utredningar som i senare skeden ligger till grund för fortsatt planering inom projektets påverkansområde under det aktuella skedet. Målet uppnås genom att kartlägga befintlig situation, utreda brister i befintligt trafiksystem, identifiera framtida behov samt begränsningar och möjligheter för att tillgodose detta.

8.2 Tidpunkt

Sluttid för projektet sätts preliminärt till 2030. Följande tidskrävande processer har identifierats som kan påverka projektets tidplan:

- Vägplaner
- Miljötilstånd
- Eventuella ändringar av gällande detalj- eller delgeneralplaner
- Besvär

8.3 Kostnad

Projektets totala kostnad har i nuläget inte kunnat beräknats.

8.4 Projektmålets prioritering

Prioritering: Resultat Tidpunkt Kostnad

9 Finansiering

Projektet finansieras genom att budgetmedel årligen tas upp på moment 976000 - Infrastrukturinvesteringar.

10 Övrigt

Styrgrupp:

Infrastrukturminister

Avdelningschef, Infrastrukturavdelningen

Byråchef, Vagnätsbyrån

Senior projektingenjör

Bro- och hamningenjör

Vägingenjör

Trafikingenjör

11 Bilagor

Ref.nr.	Dokumentnamn, dokumentbeteckning	Utgåva, datum
1	Trafikutredning för norra Mariehamn	1.7.2017